

5. Tijdschriften

Ardea en Limosa vanaf ca. 1950 en British Birds vanaf 1972. In het laatste tijdschrift staan een heleboel artikelen over determinatie van moeilijke soorten (meeuwen, sterns, snippen). Verder een complete set van "De Grauwe Gors".

Ik hoop dat deze opsomming de aanleiding geeft om eens wat meer te gaan grasduinen in de "literatuur".

BOSVOGELS OP ZEE -- EEN TRAGEDIE.

Alco van Klinken.

Op 18 sept. heb ik de gelegenheid gehad om 8 uur lang naar vogels op zee te kijken tijdens een overtocht naar Engeland op de dagboot Hoek v. Holland-Harwich. Over de waarnemingen volgt hier een verslagje. Het zicht was slecht (500 m) door een laaghangende nevel. Er was een waterig zonnetje en er woei een zwakke wind uit ZO. Vlak buiten de pieren van de monding van de Nw. Waterweg vlogen veel sterntjes (10-tallen tot honderden), vooral op plaatsen waar stromingen waren, bijv. op de grens tussen bruinig water afkomstig uit de Rijn en blauw-groen zeewater. Het waren voornamelijk noordse sterns en/of visdiefjes in winterkleed. Eén stern werd achtervolgd door een kleine jager! Andere zeevogels die zich ondanks het slechte zicht lieten zien, waren 3 x jan van gent : 2 x een juv. en 1 x een subadult exemplaar. Midden op zee vlogen twee postduiven over naar het oosten, daarna doemde uit de nevel een vr. smelleken op, die na + 5 min. rond de boot gezweefd te hebben, de reis naar het zuiden weer voortzette.

Ongeveer op het midden van de reis werd voor het eerst een vr. gekraagde roodstaart gezien, die rond de boot fladderde en probeerde te landen. Deze is met en op de boot blijven meevliegen bijna tot aan Harwich. Om plm. 14.00 uur dachten we even het smelleken weer te zien, maar bij beter kijken, bleek het een vr. sperwer te zijn. Deze landde geregeld op rustige plekjes op de boot, waar ze niet gestoord kon worden door één van de passagiers, b.v. in één van de sloepen. Een sperwer en een zangvogel bij één schip, hoe lang kan dat goed gaan? Wel een paar uur! Want "pas" na 2 uur vloog de sperwer met de ongelukkige gekr. roodstaart in de klauwen naar het beneden-dek om de prooi te plukken en op te eten (het was daar rustig want passagiers mochten daar niet komen). Een Engelse passagier heeft gezien dat de sperwer de gekr. roodstaart sloeg in volle vlucht. Toen we aankwamen en nog + 500 m uit de wal waren, vloog de sperwer landwaarts weg. Achteraf ben ik even gaan kijken op de plukplaats en vond een hoopje veertjes, waaronder de rode staartveren. Was het toeval dat de sperwer bij de boot kwam samen met de gekr. roodstaart, of was het een exempl. gespecialiseerd op uitgeputte zangvogels die op trek rond boten zweven?

De sperwer gedroeg zich als één die zich thuis voelt bij schepen; dit zou je kunnen concluderen uit het feit dat zij op het schip ging zitten, en uit het feit dat ze maar liefst door een trapgat vloog nadat ze de gekr. roodstaart geslagen had en tenslotte doordat ze op een voor sperwers onnatuurlijke omgeving als een scheepsdek, haar prooi verorberd heeft.

Heeft iemand wel eens andere dergelijke waarnemingen gedaan?

DE MILIEUFEDERATIE VOOR EEN AKTIEF WEIDEVOGELBEHEER IN DE PROVINCIE GRONINGEN.

Saco van Veen (art. is door de red. ingekort)

Het zal u bekend zijn dat het met de Nederlandse weidevogels minder goed gaat als voorheen. Bedreigingen in de vorm van verstedelijking, verkeer en intensivering van de landbouw, zijn er de oorzaak van dat de weidevogelstand achteruitgaat. Verstedelijking en verkeer zijn niet zo zeer bedreigingen van de vogels op het land, maar dragen wel bij tot het inkrimpen van het graslandareaal en hiermee van de leefruimte van de weidevogels. De intensivering vindt plaats in het gehele graslandareaal en is hiermee de belangrijkste bedreiging voor de weidevogels.

Hoofdoorzaak van deze intensivering is het gevoerde landbouwbeleid. Door dit beleid hebben zich ontwikkelingen voorgedaan, die gericht waren op een hogere produktie. De bedoeling van dit beleid was, en is, de concurrentie- en inkomenspositie van de boer te handhaven en te verbeteren. Zo is de boer zijn land intensiever gaan bewerken (rollen, slepen, egaliseren, maaien).

Zelfs werd het waterpeil in de sloten verlaagd om zodoende vroeger in het voorjaar met de werkzaamheden te beginnen. Extensieve beweiding werd vervangen door een intensief graasregiem, mogelijk gemaakt door overvloedig gebruik van kunstmest. Het aantal grootvee-eenheden per ha werd vele malen groter.

Door deze ontwikkelingen is de broedvogelstand in onze graslanden achteruitgegaan. Niet alleen wat betreft scholekster, kievit, grutto, tureluur, watersnip en kempiaan, maar ook wat betreft soorten als kwartelkoning, gele kwikstaart, patrijs, slobbeend en wintertaling. Van kwartelkoning en gele kwikstaart, die bij voorkeur op grasland broeden en fourageren, is bekend dat zij steeds meer aangewezen zijn op bouwland. Om deze ontwikkelingen, de achteruitgang van de broedvogels, tegen te gaan, zou er een radicale verandering moeten plaatsvinden van het landbouwbeleid. Aangezien dit op korte termijn niet te verwezenlijken is, zal er iets anders moeten gebeuren. Om de achtergang van de vogels tegen te houden, is een actief weidevogelbeheer noodzakelijk. Dit houdt in dat op intensief bewerkte en beweide weilanden een beheer nodig is, zonder beperkingen voor de boer, maar met nestbeschermende maatregelen.